

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimka a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a Mgr. Davida Hipšera v právní věci žalobkyně: **L. H.**, zastoupena Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem, Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 10. 2013, č. j. 2 A 53/2013 – 25,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem ze dne 9. 10. 2013, č. j. 2 A 53/2013 – 25, zamítl Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) žalobu žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podanou proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2013, č. j. CPR-6048/ČJ-2013-930310-V237. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 10. 4. 2013, č. j. KRPA-140875/ČJ-2013-000022, kterým bylo stěžovatelce na základě ust. § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) uloženo správní vyhoštění na dobu 1 roku.

Městský soud v odůvodnění svého rozsudku neshledal v rozhodnutí žalovaného žádnou nezákonnost. Jelikož se jednalo o rozhodnutí, kterým žalovaný zamítnul odvolání stěžovatelky ze dne 17. 4. 2013 (doručené správnímu orgánu I. stupně dne 23. 4. 2013) z důvodu opožděnosti, městský soud se zabýval otázkami, zda bylo rozhodnutí stěžovatelce řádně doručeno, zda bylo odvolání podáno včas a zda bylo řízení vedeno správním způsobem, neboť stěžovatelka namítala, že u správního řízení nebyl přítomen tlumočník, kterého potřebovala. Městský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí o správním vyhoštění bylo stěžovatelce dne 10. 4. 2013 řádným způsobem doručeno dle ust. § 19 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a to tak, že je doručil (předal) sám správní

orgán I. stupně v den jeho vyhotovení přímo stěžovatelce. V rozhodnutí o správním vyhoštění byla stěžovatelka řádně poučena o lhůtě pro odvolání. Přesto, že stěžovatelka v žalobě namítala, že českému jazyku, resp. složitějším otázkám, nerozumí, městský soud zhodnotil tuto námitku jako nedůvodnou. Stěžovatelka totiž prohlásila před správním orgánem I. stupně, že jazyku, ve kterém je vedeno řízení, rozumí a tlumočnicka nežádá, přičemž toto stvrdila v protokolu o vyjádření účastníka správního řízení ze dne 10. 4. 2013 vlastnoručním podpisem. Obdobně učinila i při převzetí rozhodnutí o správním vyhoštění, ve kterém svým podpisem stvrdila, že českému jazyku rozumí, obsahu rozhodnutí porozuměla a tlumočnicka nepožaduje.

Stěžovatelka v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě uplatňuje důvody podle ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. V kasační stížnosti především namítá, že rozsudek městského soudu je nepřezkoumatelný a nezákonný. Konkrétně městský soud dle stěžovatelky nedostatečně přezkoumal činnost správních orgánů, které nevycházely ze spolehlivě zjištěného stavu věci, a zároveň sám soud zatížil své rozhodnutí nezákonností, když jej nepřesvědčivě zdůvodnil.

Stěžovatelka namítá, že správní orgány zcela pominuly povinnosti plynoucí z ust. § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, který stanoví, že rozhodnutí o správním vyhoštění dle ust. § 119 citovaného zákona nelze vydat, jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince. Takovým nepřiměřeným zásahem je pro stěžovatelku povinnost opustit republiku. Tím, že správní orgány vůbec nezhodnotily zásah do soukromého a rodinného života, zatížily svá rozhodnutí nepřezkoumatelností. Stěžovatelka má za to, že i přes podání opožděného odvolání se měl žalovaný zabývat těmito skutečnostmi, neboť zákonnost rozhodnutí je zkoumána vždy. Protože tak neučinil, zatížil své rozhodnutí nezákonností, stejně jako městský soud, který jeho rozhodnutí potvrdil.

Dále stěžovatelka namítá, že ve správní žalobě namítala absenci tlumočnicka v řízení o správním vyhoštění. Jelikož nerozuměla zcela všem poučením, podala odvolání opožděně. Žalovaný se pak odvoláním v podstatě nezabýval. Městský soud tuto námitku odmítl s tím, že stěžovatelka uvedla, že jazyku, v němž je řízení vedeno, rozumí a tlumočnicka nepotřebuje. Totéž prohlášení učinila i při převzetí prvoinstančního rozhodnutí. Soud tak porušil své povinnosti při zkoumání zákonnosti předchozího procesu. Dle stěžovatelky je totiž na místě se ptát, jakým způsobem je jazyková způsobilost účastníků řízení o správním vyhoštění zjišťována. Na příslušných služebnách nejsou přítomni tlumočníci. Z činnosti právního zástupce stěžovatelky je známo, že se znalost jazyka zjišťuje dotazem v českém jazyce, cizinci tak nemusí být zřejmé, na co je dotazován. V případě námítky uplatněné v žalobě konstatující zásadní pochybení spočívající v absenci tlumočnicka bylo povinností městského soudu provést zkoumání za účelem zjištění stavu věci, namísto pouhého odkázání na podklady, které stěžovatelka zpochybňuje.

V neposlední řadě stěžovatelka namítá, že se městský soud nevypořádal se všemi jejími námitkami, což je v rozporu s ust. § 75 odst. 2 s. ř. s.

Z výše uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil

stěžovatel v podané kasační stížnosti, přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Ze spisu vyplynulo, že dne 10. 4. 2013 proběhla součinnostní akce správního orgánu I. stupně a Oblastního inspektorátu práce pro hlavní město Prahu, při které byla kontrolována i stěžovatelka. Ta nebyla schopna v době kontroly předložit platné povolení k zaměstnání, i přesto, že v dané době uklízela pokoj v hotelu Corinthia ve stejnokroji pokojské. Z tohoto důvodu byla zajištěna a stejného dne s ní správní orgán I. stupně zahájil řízení ve věci správního vyhoštění. V oznámení o zahájení správního řízení, stejně jako v protokolu o vyjádření účastníka správního řízení stěžovatelka podepsala prohlášení, že jazyku, ve kterém je vedeno řízení, rozumí a tlumočnicka nežadá. Při svém vyjádření ke zjištěním správního orgánu I. stupně užívala český jazyk. Tentýž den vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí o správním vyhoštění, které si stěžovatelka osobně převzala, a zároveň podepsala prohlášení, že českému jazyku rozumí, obsahu rozhodnutí porozuměla a tlumočnicka nepožaduje. Dne 23. 4. 2013 podala stěžovatelka, zastoupena v této době již advokátkou, odvolání datované dnem 17. 4. 2013, přičemž zároveň požádala o navrácení lhůty k podání odvolání, neboť je podala opožděně. Jako důvod zmeškání lhůty uvedla, že rozhodnutí o správním vyhoštění dala k nahlédnutí obchodnímu partnerovi, společnosti Dussmann, s. r. o., ten jí však rozhodnutí vrátil až po uplynutí lhůty. Protože se stěžovatelka jako cizinka nevyzná v právním řádu ČR, nevěděla, že lhůta pro podání odvolání je 5 dnů. Jako důvod odvolání uvedla, že nesouhlasí s posouzením její činnosti jako závislé činnosti, ke které nemá povolení, v jejím případě se jednalo o poskytování služeb, k čemuž má živnostenské oprávnění, společnosti Dussmann, s. r. o. na základě smlouvy o spolupráci. Správní orgán I. stupně nevyhověl žádosti stěžovatelky, neboť neshledal důležité důvody pro navrácení řízení v předešlý stav, a odvolání následně zamítl z důvodu opožděnosti. V žalobě pak stěžovatelka uvedla, že při správním řízení nebyl přítomen tlumočnicka a ona, i přesto, že český jazyk ovládá, nerozuměla složitějším otázkám, které jí byly kladeny. Tato vada tak způsobila, že rozhodnutí o správním vyhoštění nemohlo nabýt právní moci a odvolání tak nemohlo být podáno opožděně. Zároveň namítala, že správní orgán I. stupně nemá pravomoc ke kontrole dodržování předpisů o zaměstnanosti a příslušný úřad práce se kontroly nezúčastnil. Proto správnímu orgánu I. stupně nepřísluší hodnotit legálnost výkonu její práce. A v neposlední řadě stěžovatelka namítala, že správní vyhoštění je nepřiměřenou reakcí na tvrzený nelegální výkon práce. Jednak měl správní orgán I. stupně povinnost užít jiných mírnějších prostředků nežli správního vyhoštění, jednak správní vyhoštění nepřiměřeně zasahuje do stěžovatelčina soukromého života, která zde žije dlouhou dobu a do společnosti se podstatně integrovala.

Stěžovatelka namítá, že rozsudek městského soudu trpí nepřezkoumatelností, neboť se uvedený soud dostatečně nezabýval její námitkou absence tlumočnicka, námitkou zásahu do soukromého a rodinného života a některé námitky uvedené ve správní žalobě zcela opominul. V první řadě Nejvyšší správní soud poukazuje na skutečnost, že městský soud přezkoumával rozhodnutí žalovaného, který zamítl odvolání stěžovatelky z důvodu jeho opožděnosti. K přezkumu těchto rozhodnutí se již Nejvyšší správní soud vyjádřil ve svém rozsudku ze dne 24. 3. 2006, č. j. 4 As 6/2005 – 59, tak, že *„bude-li prokázáno, že odvolání proti rozhodnutí správního orgánu bylo podáno opožděně, nebyla vyčerpána možnost správního orgánu II. stupně, tedy žalovaného, zabývat se meritem věci a lze dovést, že takovým postupem se zbyl žalobce možnosti tvrdit, že byl zkrácen na svých právech meritorním rozhodnutím. Je-li totiž napadáno rozhodnutí žalovaného, které se meritem věci vůbec nezabývalo, ale zabývalo se pouze posouzením opožděnosti odvolání, tak lze proti takovému rozhodnutí účinně brojit pouze tvrzením o tom, že odvolání bylo podáno včas. Jedině tímto způsobem a bylo-li by prokázáno, že odvolání podáno včas bylo, a došlo by tudíž v přezkumném soudním řízení ke zrušení takového rozhodnutí odvolacího správního orgánu, byla by prolomena právní moc rozhodnutí správního orgánu I. stupně a věc by mohla být žalovaným správním orgánem posouzena v meritu.“* Jak plyne ze správního spisu

stejně jako z odůvodnění rozsudku městského soudu, stěžovatelka převzala rozhodnutí o správním vyhoštění osobně dne 10. 4. 2013. Lhůta pro podání odvolání, jak plyne z ust. § 169 odst. 5 zákona o pobytu cizinců a z poučení předmětného rozhodnutí, uplynula 15. 4. 2013. Pokud stěžovatelka podala odvolání až dne 23. 4. 2013, podala je opožděně a nemůže se domáhat soudního přezkumu takových námitek, které směřují do merita věci, neboť těmi se žalovaný na základě opožděně podaného odvolání ani zabývat nemohl. Proto ani městský soud neučinil svůj rozsudek nepřezkoumatelným, když se při přezkumu rozhodnutí žalovaného zaměřil pouze na otázky spojené s opožděností odvolání. Z odůvodnění rozsudku vyplývá, že se ostatními námitkami vztahujícími se k meritu věci nezabýval, neboť to v případě přezkumu rozhodnutí o opožděném odvolání není možné.

Stěžovatelka namítá, že podala odvolání opožděně, neboť jí nebylo v rámci správního řízení tlumočeno a ona nerozuměla všem poučením, tedy i tomu o odvolání. V řízení o správním vyhoštění cizince je v souvislosti s ústavně a mezinárodně zaručeným právem na spravedlivý proces nutné, aby cizinec porozuměl tomu, na co je v řízení tázán a jaké úkony v řízení činí. Na základě čl. 37 odst. 4 Listiny a ust. § 16 odst. 3 správního řádu má tak cizinec v řízení o správním vyhoštění právo na tlumočnicka, pokud prohlásí, že nerozumí českému jazyku, v němž je správní řízení v souladu s ust. § 16 odst. 1 správního řádu vedeno. Ze spisu vyplynulo, že stěžovatelka podepsala v rámci správního řízení listiny (např. oznámení o zahájení správního řízení ze dne 10. 4. 2013, s. 2; protokol o vyjádření účastníka správního řízení ze dne 10. 4. 2013, s. 2; rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatelky ze dne 10. 4. 2013, s. 4), ve kterých výslovně prohlásila, že českému jazyku rozumí a tlumočnicka nežadá. V protokolu o vyjádření účastníka správního řízení se stěžovatelka vyjadřovala v českém jazyce. Z žádného dokumentu, který je součástí správního spisu, neplyne, že by stěžovatelka v průběhu správního řízení požádala o přihrání tlumočnicka. Nebyly tak splněny podmínky § 16 odst. 3 správního řádu pro přihrání tlumočnicka do řízení o vyhoštění. Je také nutno poukázat na skutečnost, že stěžovatelka námitku absence tlumočnicka a toho, že nerozumí českému jazyku, uplatnila až ve správní žalobě. V odvolání tuto vadu nenamítala, přičemž pokud by tak učinila, mohl by se jí žalovaný, pokud by ji vyhodnotil jako důvodnou, zabývat v rámci odvolacího řízení. V žádosti o navrácení řízení v předešlý stav stěžovatelka uvedla jako jediný důvod pro podání opožděného odvolání to, že rozhodnutí o správním vyhoštění měl v držení obchodní partner stěžovatelky, a proto nevěděla, jaká je lhůta pro podání odvolání. Na základě těchto skutečností vyhodnotil Nejvyšší správní soud uvedenou námitku stěžovatelky jako účelovou a nutnost dalšího dokazování městským soudem jako nepotřebné. Městský soud tak nepochybil, když svá zjištění ohledně nedůvodnosti námitky absence tlumočnicka v dané věci založil na tom, že zhodnotil listiny podepsané stěžovatelkou, ve kterých prohlašuje, že českému jazyku rozumí a tlumočnicka nepotřebuje, aniž by prováděl další dokazování.

S ohledem na shora uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že městský soud své rozhodnutí přezkoumatelně odůvodnil a jeho rozhodnutí netrpí nezákonností. Kasační stížnost je proto nedůvodná a podle ust. § 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s. ji Nejvyšší správní soud zamítl. O kasační stížnosti rozhodl bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ust. § 109 odst. 2 s. ř. s.

Na závěr Nejvyšší správní soud uvádí, že jelikož bylo o kasační stížnosti rozhodnuto neprodleně po podání návrhu na odkladný účinek, nebylo potřeba samostatně rozhodovat o návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 2 Azs 3/2003 - 44, publikován pod č. 173/2004 Sb. NSS).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 za použití ust. § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatelka v řízení úspěch neměla a žalovanému žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 27. března 2014

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu